

Főszerkesztő és ideiglenes felelős szerkesztő: **Dr. Olosz Lajos**
Laptulajdonos a **CORVIN**
Laphíradó R. T.

DÉLI HÍRLAP

A timişoara-temesvári törvényszék bej. sz. 83. (Dos. No. 934/1938).
Alapította: **Dr. VUCHETICH ENDRE**
és **Dr. VARNAY ELEMÉR**

Ziarul Comunității Maghiare din România ■ A Romániai Magyar Népkegyesség lapja

Ma: Gazdasági és jogi figyelő

A moszkvai értekezletről kiadott hivatalos közlemény berlini visszhangja és a kairói Eden-Menenesoglu találkozó, illetve a brit-török kapcsolatok alakulása körül csoportosítható a legújabb jelentések javarésze. Érdekes hírek kerültek forgalomba Badoglio tábornagy napolyi tárgyalásaival kapcsolatban is.

A déloroszországi hadszíntéren a harcok különösen a Krim-félszigetre vezető északi utakon, a Dnyeper-torkolatnál, fekvő Chersontól keletre lévő területen és a nagy Dnyeper-kanyarulatán súlyosak. A Krim keleti partján, Kicsiőltől délre partraszállt szovjet erőhevesen támadják a németek s mint megéri főhadiszállás legújabb jelentésmegállapítja, az orosz erőket sikerült megzúzni a szűkebb téren összeszerített, Tobrára is élelnek a harci készenység a táblai arevonalon.

A német hírmagyarázatok a moszkvai értekezletről kiadott hivatalos közleményből is azt olvassák ki, amit Berlin az utóbbi hetekben különös nyomatékkal hangsúlyozott: „a nyugati szövetségesek keszkek nemcsak Németország megsemmisítésére, hanem Európa kiigazítására is a Szovjetnek.” Német megállapítás szerint az értekezlet határozatainak kérdés-csoport körül forogó. A katonai erőfeszítések és az ugyezett „háborus bűnösök” megbüntetését tekintésben teljes összehangra lekövetkeztetni az angolszászok és szovjet szövetségesük között. A harmadik kérdés-csoport — a háboru utáni megteremtése — tekintésben Berben az a benyomás, hogy szándékoznak bizonytalanságban hagyták a világ véleményét, mert oly fontos problémáról, mint a balti államok jövője, Angolország sorsa, a délkelet-európai népek és a semleges hatalmak helyzete, a hivatalos közlemény nem tesz említést. Német megállapítás szerint azért hagyták a kérdésekről, mert „a Szovjet-egyesült államok között fenntartotta magának a döntés jogát.”

Deutsche Allgemeine Zeitung állásfoglalása

Világosan kifejezésre jut a német bialom vezető köreinek véleménye a helmstrassehoz közelálló Deutsche Allgemeine Zeitung címlap állásfoglalásában. Bár eddig is megoszlott, most még világosabbá vált az a D. A. Z. — hogy Sztalin a szövetséges legerősebb játékos és a szovjet újabb ráerőszkolta a maga akaratát a két angolszász külügyminiszterre, Anglia és az USA. képviselői e döntő lépés üres kézzel tértek haza és Európa sevizálása érdekében új társulást léptettek életbe.

A moszkvai értekezlet politikai eredménye az, hogy most már a kis népeknek végérvényesen be kell látniok, sem várhatnak Angliától és Amerikától. — hangoztatja a továbbiakban a német lap. — A Wilhelmstrassen híradásai a moszkvai értekezletről megállapítják, hogy Nagybritannia, az Egyesült Államok és a Szovjetunió, igyekeztek európai igényeiket összehangoztatni, de vihatatlan, hogy a Szovjetnek voltak nyilvánvalóan átengedni a vezetést. A tárgyalások nyertesének Moszkva tekint

A német sajtó élesen szembeszáll a „háborus bűnösök” ügyében nyilvánosságra hozott moszkvai tervekkel

A moszkvai tárgyalások nyertesének a Szovjet tekinthető — állapítják meg a Wilhelmstrassen

Badoglio: Ha az olasz nép a köztársasági államforma mellett dönt, el kell fogadni a nép döntését

Súlyos gyalogsági és páncélos harcok a Krim-félszigetre vezető északi utakon

hető. Az európai együttes biztonság terve — a Wilhelmstrasse megítélése szerint — nem jelent mást, mint az angolszász hatalmak teljes meghátrálását a Szovjettel szemben.

Az olasz kérdés

Badoglio tábornagy az utóbbi napokban Nápolyban tartózkodott és a hat elismert politikai párt vezetőivel tárgyalásokat folytatott, kormányának szélesebb alapokra való helyezése érdekében. A német távirati iroda madridi értesülése szerint Badoglio a többi között behatóan tanácskozott a szabadelvű, a szocialista és a kommunista párt képviselőivel. A DNB. madridi jelentése — melyet a Rador is ismeret — a továbbiakban Sforza gróf, az amerikai emigrációból most hazatért volt olasz külügyminiszter nyilatkozatáról is beszámol. Sforza gróf híre szerint kijelentette, hogy csak akkor vesz részt a kormányban, ha Umberto herceget megfosztják trónörököslel; jogától s helyette kormányzó-tanács veszi át a főhatalmat. Sforza

szerint Umberto trónörökös eltávolítása jelentené valóban azt, hogy szakítottak a fasiszta korszakkal.

Ugyanezeker egy angol laptudósító Sforza oly értelmű nyilatkozatáról adott hírt, hogy „minden tisztséget elfogad, amelyet neki a Badoglio-kormányban felajánlanak.”

A Courrier de Genève című svájci lap szerint Sforza a legalkalmasabb politikus arra, hogy „szorosra vonja az Olaszország és a szövetséges hatalmak közötti kapcsolatokat.”

A távirati irodák legújabb jelentései kiemelik, hogy Viktor Emánuel királynak és Umberto trónörökösnek jelentős ellenzéke van Dél-Itáliában. Er őt Badoglio tábornagy különösen napolyi tanácskozásai során győződhetett meg. Az Association of Press amerikai hírügynökség déloroszországi különtudósítója — mint erről a Rador is beszámol — ismertette Badoglio tábornagy nyilatkozatát, mely szerint „mindaddig, amíg III. Viktor Emánuel a király, nem áll módjában új, szélesebb alapon nyug-

vó kormány megalakítása.”

Svájci hírforrás közli, hogy Nápolyban nyíltan megkérdezték Badogliót:

— Mi történik, ha az olasz nép a köztársasági államforma mellett dönt?

— Ez esetben el kell fogadnunk a nép döntését. — felelte Badoglio, megjegyezve, hogy a maga részéről hűségét nyilváníja a monarchia iránt.

Sforza gróf és Benedetto Croce, a Badoglioval tárgyaló hat politikai párt nevében kijelentették, hogy Viktor Emánuel kormányában egyik párt sem hajlandó tárcát vállalni.

Ezek után érthetően nagy érdeklődés nyilvánul meg az olasz kérdés további fejleményei iránt. Lapzártakor érkezett jelentés szerint Badoglio tábornagy már befejezte napolyi tanácskozásait és haladéktalanul jelentést tesz Viktor Emánuel királynak a politikai pártok állásfoglalásáról.

A News Chronicle című angol lap hangoztatja, hogy „a politikai válságot maguknak az olaszoknak kell megoldaniok.” (—)

A politikai arevonal

Angol-török megbeszélések Kairóban

Ankara. (Rador). A török távirati iroda jelenti: Eden brit külügyminiszter barátai meghívására Numan Menemesoglu, Törökország külügyminisztere, kedden elhagyta Ankarát és Kairóba utazott, hogy ott Edennel találkozzék.

Az angol diplomácia Törökország megnyugtatására törekszik a balkáni kérdésben

Ankara. (Rador). A német távirati iroda a Nemzetközi Sajtótudósító alábbi híradását ismerteti:

Az angol diplomácia az utóbbi időben azon fáradozik, hogy maga felé hajlítsa néhány balkáni kérdésben a török politikai körök hajlandóságát. Ezért emlégetik a görög-török barátságot, amelyről Anglia most azt állítja, hogy ókarolta föl és amely barátság jó alkalmas ugródeszka lenne bizonyos balkáni tervek alá.

Ebben az értelemben Bulgária visszahúzódását Trácia keleti részeiből bizonyosra veszik és megígérték a régi török-görög határ visszaállítását a Marica folyó mentén.

Angol politikusok ígérk, hogy Anglia meggondolás tárgyává fogja tenni az Egei-tenger szigetjének, beleértve a Dodekaneszot, Görög- és Törökország közt való újrafelosztását.

Azokaz az ellenvetéseket, amelyeket a török politika tesz a Szovjet balkáni, különösen pedig Bulgáriát érintő politikája ellen, az angolok nem tartják jelentősnek.

Hangsúlyozzák, hogy Anglia nem fog-

ja megengedni, hogy a Szovjet megvesse a lábát a Balkánon, másrészt pedig Anglia mégis azt óhajtja, hogy Törökország bizonyos fokú megértést tanúsítson a Szovjet kívánságai iránt, hogy udniülük a Szovjetnek szabad kijárata legyen a Dardanellákon keresztül.

Az angol-amerikai engedményi, hogy a Szovjet máris részvesz a földközi-tengeri bizottságban, — amint az

zék. A török külügyminisztert elkísérte utjára Knachtbull Hugessen ankarai brit nagykövet, Acsikalin török külügyminiszteriümi vezértitkár, Kavur kabineftitkár és Torgut Menemesoglu vezértitkár.

ja megengedni, hogy a Szovjet megvesse a lábát a Balkánon, másrészt pedig Anglia mégis azt óhajtja, hogy Törökország bizonyos fokú megértést tanúsítson a Szovjet kívánságai iránt, hogy udniülük a Szovjetnek szabad kijárata legyen a Dardanellákon keresztül.

Az angol-amerikai engedményi, hogy a Szovjet máris részvesz a földközi-tengeri bizottságban, — amint az

Berlin állásfoglalása a moszkvai értekezlettel szemben

Berlin. (Tp). A moszkvai értekezletről kiadott hivatalos közlemény a német főváros illetékes köreiben nem kellett meglepetést. A közlemény tartalmából annak a megerősítést olvassák ki, hogy a szövetségesek keszkek nemcsak Németország megsemmisíteni, hanem egyben Európát a szovjet igényeknek átengedni. A Kreml az angol és amerikai részről szorgalmazott Európa-program megvalósítását a hájár-problémák közelezt tisztázásának ürügye alatt megtagadta. A hivatalos közlemény ennél fogva az angolszász hatalmak teljes meghátrálását jelenti az orosz törekvésekkel szemben. Szétfoszlott az angolszász remény, hogy érdek-zónák

angol felfogás hirdeti — úgy kell értelmezni, hogy ez csak a háboru vezetése általános keretei miatt történt és hogy e miatt Törökországnak nem kell félnie területi veszteségektől.

Arra a török kérdésre, mi igaz azokból a hírekből, hogy Anglia javaslatot készít elő, a tengersizorosok helyzetének megváltoztatása ügyében, hogy a tengersizorosok az eddiginél sokkal nemzetközibb állapotba kerüljenek, angol részről csak kitérő választ adtak.

Az angolok ezenkívül azt a benyomást akarják kelteni, hogy a Szovjet inkább az Iránon át vezető út iránt érdeklődik. Ezzel el akarják terelni a figyelmet a tengersizorosok ügyéről és a balkáni kérdésekről. — hangoztatja az NST ankarai jelentése.

Berlin állásfoglalása a moszkvai értekezlettel szemben

megteremtésével Anglia számára újabb területet lehessen majd biztosítani. A Szovjetunió helyet foglal ugyan az európai tanácsadó bizottságban, de a moszkvai megállapodás nem tartalmaz semmiféle biztosítékot arra, hogy nem az orosz haderő fog-e előnyomulni éppen azokon a területeken, amelyekben Anglia vagy az Egyesült Államok bírnak érdekeltséggel.

HÁROM KÉRDÉS-CSOPORT

Az Olaszország kérdésében megfogalmazott feltételeket Berlinben úgy tekintik, mint a demokratikus frázisok köpenyegébe burkolt revszerü bolsevizálást. A moszkvai közlemény pontos

elemzésénél meg kell állapítani, hogy a hozott határozatok három kérdés-csoport körül forognak. Először szó van a katonai műveletek továbbvitelére vonatkozó közvetlen határozatokról, azzal a céllal, hogy a háborus döntést meggyorsítsák. Másodszor megállapították azon rendszabályok sorát, amelyeket az ugynevezett háborus bűnösök ellen kívánna alkalmazni és végül harmadszor az olyan megállapodások kerültek a hivatalos közlemények, amelyek a háboru utáni politikai irányelveit szövegezik le. Kétszertelenül meg lehetett állapítani, — mondják Berlinben —, hogy az első két csoport kérdéseiben hozott határozatok a legkisebb részletig mérőn kerültek megvitatásra és teljes egyetértéssel jöttek létre a határozatok. Az természetes, hogy a moszkvai közlemény a stratégiai döntésekre vonatkozólag nem hozott semmiféle nyilvánosságra. A német elhárító előkészületek azonban olyan körülmények között alakultak meg, hogy Berlinben a legnagyobb bizalommal tekinthetnek minden stratégiai eshetőség elé. Ezt annál nyugodtabban tehetik is, mert az esetleges invázió kudarcra nemcsak az ellenséges államok katonai helyzetét döntőhatáron meg alapjaiban, hanem a szövetséges államok politikai elgondolásait is tárgyalanná teheti.

A háborus bűnösség kérdése

Ami a háborus bűnösség kérdését illeti, a közlemény fogalmazásából arra következtethetünk Berlinben, hogy a háboru után a legyőzött Németország bizonyos személyiségeivel és egyes köreibel szemben egy megsemmisítési szinjátékot akarnak a világ előtt felvonultatni. Ugyanez vonatkozik a Németországgal szemben való követelések és fenyegetések hangoztatására is. A háborus bűnösök problémáját illetően a német sajtó a legelőszóban választól és megállapítja, hogy „a háborus bűnös” fogalmát a szövetségesek oly önkényesen állapították meg, hogy az a nemzetek joga szempontjából sem politikai, sem jogászai téren gyakorlatilag nem állja meg a helyét és a mostani fogalmazás minden önkénynek ajtót nyit. A nemzetek jogát illetően olyan sérelem jelentkezik, amely kihatásaiban csak végzetesnek mondható. A moszkvai közleményből elővilágító tervek annyira szemfényvesztőek, hogy aligha lesznek képesek az igazi béke kialakulásához szükséges légkör megteremtésére.

A háboru utáni rend megteremtésére vonatkozó részei a közleménynek észrevehetően elmosódtak. A szövetségesek tervei az a konkrétum, hogy a moszkvai értekezlet három hatalma, Kínával kiegészítve, az európai tanácsadó bizottságban egy állandó világhatalmi szervet akarnak juttatni, amely feltétlen politikai és katonai egyeduralmat jelentene. A cél az, hogy nemcsak az eddigi ellenfelek szuverenitását és szabadságát megsemmisítően korlátozzák, hanem valamennyi népet, — hangoztatják Berlinben.

„További diplomáciai tárgyalások”

Megállapítják Berlinben továbbá azt is, hogy a balti-államok, Lengyelország, a délkelet-európai államok, a semleges hatalmak helyzete, általános érdekeik és határkérdéseik a moszkvai közleményben egyáltalában nem kerültek szóba. Ebből arra vélnek következtet-

etni a német fővárosban, hogy a Szovjetunió itt fenntartotta magának az utolsó döntést. Bizonyára azokról a kérdésekről lehet szó, amelyek hivatalos közlemény szerint „további diplomáciai tárgyalások” tárgyát képezik. Nem lehet félreismerni — állapítják meg végül berlini illetékes körök — hogy Európa népei annak a benyomása alatt állanak, hogy az európai kontinentet kiszolgáltatták: a szovjet törekvéseknek és hogy sem Anglia, sem pedig Amerika nem volt képes Moszkvában komoly és kézzelfogható biztosítékot szerezni ezzel az eshetőséggel szemben.

BELGRÁDI LAPVELEMÉNY

Belgrád. (Rador.) A német távirati iroda jelenti: A Novo Vreme című belgrádi lap a moszkvai értekezlettel foglalkozva azt írja, hogy Moszkvában sötét jövőt készítettek elő Európa számára.

A moszkvai megállapodás nem érinti a japán-orosz viszonyt?

London. (Ep.) Az Exchange jelentése szerint Moszkvában határozottan hangsúlyozták, hogy a három nagyhatalom együttműködése, mint az a moszkvai megbeszélésekből kiderült, semmi követelménnyel nem jár majd a Szovjetunió és Japán viszonya tekintetében.

MIT IR AZ IZVESZTIJA?

Moszkva. (Ep.) Az Izvesztija, amely a Szovjetunió legfőbb tanácsának hivatalos lapja, „A moszkvai értekezlet jelentősége” című vezércikkében elsőnek szól hozzá a három külügyminiszter nyilatkozatához. A lap tartózkodik saját véleményének nyilvánításától és majdnem szó szerint, de kissé kidiszitve hozza a három nyilatkozatot. A nyilatkozatoknak egyetlen helyét kezeli a lap valamivel kimerítőbben. Azt írja, hogy az értekezlet legfontosabb kérdése a háboru után a lehetőségek szerint való megrövidítése volt és hogy ennek a kérdésnek megoldása keretében

A háboru után Európát csak az építési fel, akinek megvan hozzá a szükséges anyaga, ez pedig nem más, mint a német hadsereg, — hangoztatja a belgrádi lap.

Finnországtól is feltétel nélküli megadást követelnek

Stockholm. (Rador.) A Socialdemokraten című svéd lap londoni tudósítója a moszkvai értekezlet határozataival foglalkozva azt írja, hogy Finnországot is azok közé az államok közé sorolták, amelyeknek feltétel nélkül kapitulálniuk kell. A Socialdemokraten londoni tudósítója ezt az állítást arra az értesülésre alapozza, melyet illetékes londoni körökből szerzett. Illetékes londoni helyen ugyanis igenlő választ adtak az e tárgyban feltett kérdésre.

máris megtettek bizonyos katonai intézkedéseket.

VIKTOR EMÁNUEL KIRÁLY ÉS UMBERTO TRÓNORÖKÖS ELLENZEKE

Genf. (Rador.) Az amerikai United Press hírügynökség távirati értesülése szerint Badoglio tábornagy állhatatosan ragaszkodik ahhoz, hogy III. Viktor Emánuel király „Róma elestéig maradjon uralmon”.

Az amerikai hírügynökség megjegyzi, hogy ilyenformán most adtak első ízben nyilván az olasz király értésére, hogy mind neki, mind a trónörökösnek ellenzéke van.

BADOGLIO KORMÁNYÁTALAKI TÁSI NEHÉZSÉGEI

Amszterdam. (Rador.) A német távirati iroda az Associated Press amerikai hírügynökség délitáiai különtudósítójának jelentését ismerjei. E szerint Badoglio tábornagy Viktor Emánuel király értésére adta, hogy mindaddig, amíg ő a király, nem áll módjában új „reprezentatív” kormány megalkotása.

Jelentéseink a harcerekéről

Kerestől délre összeszűkítették a szovjet erők partraszállási helyét

Berlin. A német vezéri főhadiszállás jelenti:

A keleti harcúterén a Krim-félszigeten Kerestől délre a Szovjet partraszállási helyét az ellenség szívos ellenállása ellenére tovább szűkítették.

A Krim-félsziget vezető északi utakon, a Chersonjól keletre lévő területen és a nagy Dnyeper-kanyarulatban erős szovjet gyalogsági és páncélos erőkkel a súlyos harcok, amelyek az ellenségnek nagy veszteségeket okoztak, tovább tartanak. A szovjet csapatok támadásait visszautasították és a betöréseket elreteszelték. Német ellen-támadások a szovjet csapatok elkeseredett ellenállása ellenére is eredményteljártak. Nagyszámú ellenséges páncélost megsemmisítettek és egy kisebb elvágott szovjet csoportot felmorzsoztak.

A keleti arcvonal többi részén tegnap csak helyi jelentőségű harcok voltak. Egy ellenséges csoportot, amely az egyik Dnyeper-szigeten Cserkasszától keletre lábát megvetni igyekezett, szintén felmorzsoztak. Kievtől délkeletre és északra, valamint Szmolenszktól nyugatra a szovjet csapatok támadásait elentámadással visszaverték.

Velikije Luki harcúterében a szívosan támadó szovjet csapatokkal a harcok még folyományban vannak.

Egy légvédelmi vasúti szerelvény, Muhr hadnagy vezetésén alatt, a keleti arcvonal déli szakaszán egyetlen napon 15 szovjet páncélost semmisített meg, egy további nehéz ellenséges páncélost pedig mozgásképtelenné tett.

A Finn tengeröbölben a német haditengerészet biztosító járművei harcra keveredtek könnyű ellenséges tengeri harcú erőkkel és 3 szovjet gyorsnaszadót elsüllyesztettek, több másikat pedig megromgáltak. Ezek közül egyiknek elvesz-

tésével szintén számolni lehet.

Dél-Olaszországban északamerikai csapatoknak a Voltornótól nyugatra intézett éjtszakai támadásait visszautasították. A Voltornótól keletre az ellenség érzékeny veszteséget szenvedett ama kísérlete közben, hogy a visszavonuló német biztosító erőknek utánanemuljon. A német tüzéség és gránátvetők összpontosított tüzelése, valamint a csata-

Dél-Olaszország

repülőgépek támadásai nagy veszteséget okoztak az angolzász csapatoknak. Az arcvonal északi szakaszán két angol ezred erős tüzéségi és páncélos támogatás mellett megtámadta a Trigno folyónál lévő német állásokat. A támadók nagy veszteségeik mellett visszavetették.

Ellenséges repülő-kötélek tegnap német birodalom délkeleti részében bombákat dobtak le, aminek következtében embervesztéses és épülettörés keletkezett. A támadó négy motoros ellenséges bombázó gépek közül hetet lelőttek.

A német légi erő az elmúlt éjjel ismét bombázta London egyes célpontjait.

Könnyű német tengeri harcú erők november 3-ra virradó éjtszaka a déli ghat partok felé törtek előre és egy erősen biztosított ellenséges hajókaravánból, saját veszteség nélkül, 2 gőzöst elsüllyesztettek, összesen 4500 tonnát talommal.

EISENHOWER VISSZAHÍVJAK?

New York. (Tp.) Az egyik jól értesült amerikai folyóirat szerint Marshall amerikai tábornok törzskarához több orosz tiszet is beosztanak. A hivatalos körökhöz közelálló amerikai forrás szerint valószínűleg kell tekinteni Eisenhower tábornok visszahívását és vezérkari főnökké való kinevezését. Utódjaként Alexander brit tábornok emlegetik.

KÉTÓRAS LÉGI RIADÓ ZAGRABBA.

Zágráb. (Tp.) Kedden délelben 12.30 órakor Zagrabbán légi riadó volt, amely két órán át tartott. A horvát fővárral felett több ellenséges repülőgépvonult el, de a városra bombát nem dobalt. A légvédelem nem lépett működésbe.

Leguább

E hó végén összetül Londonban az európai tanácsadó bizottság

Bucuresti. (S. P. P.) A londoni rádió tegnap közölte, hogy a moszkvai értekezlet határozata értelmében létesített európai tanácsadó bizottság első ülését a hó végén tartják meg Londonban.

Amszterdam. (Tp.) Az európai tanácsadó bizottságban Anglia képviselője hírszerint miniszteri rangot kap. Beavatott politikai körök úgy tudják, hogy a bizottság angol tagja lord Halifax, a külügyminiszter helyettese lesz. Nem tudják még, vajjon az USA különmegbízottat küld-e Londonba, vagy Wyannt londoni amerikai nagykövét képvisel az Egyesült Államokat az európai bizottságban. A szovjetunió képviselője ebben a bizottságban előreláthatóan Visinszkij helyettes külügyi népbiztos lesz, aki — mint ismeretes — tagja a földköziten geri bizottságnak is.

Svenska Dagbladet: A moszkvai záró-közlemény fokozta az északi államok nyugtalanságát

Stockholm. (Tp.) A Svenska Dagbladet című svéd lap vezércikkében foglalkozik a moszkvai záró-közleménnyel és megállapítja, hogy az csak fokozta az északi államok nyugtalanságát, különösen a keletre irányuló északi érdekekkel kapcsolatban. Megállapítja a lap, hogy az angol sajtóból sem hiányzott a bírálat hangja a közleménnyel összefüggésben.

Dél-Itáliában mexikói csapatok is harcolnak

Lisszabon. (Tp.) Most közzéttek első ízben, hogy Dél-Olaszországban a szövetségesek oldalán mexikói csapatok is harcolnak. Mexikó washingtoni katonai attaséja most tért vissza észak-afrikai utjáról és beszámolójában azt az érdekes közlést tette, hogy az 5-ik és 8-ik hadseregben a délolaszországi harcokban mexikói katonák is küzdenek.

A CAPITOL-mozi termében
Csütörtökön, 1943. november 11-én este 9 órakor

Kulenkampfi
a világhírű hegedűművész egyetlen hangversenye

Famas u. hangversenyiroda rendezésében. Műsoron: Beethoven Kreutzer-zonátája, Bach Chaconne, s.b.

A Déli Hirlap gazdasági és jogi figyelője

Főmunkatársak:

CSÁKÁNY BÉLA dr.
TAKÁTS LAJOS dr.

34 Az országos ár-kormánybizottság az évi mezőgazdasági idényre most szabta meg a mezőgazdasági munka béréit. A rendelkezés értelmében igazonó állattal végzett 12—15 centiméter mély szántás 1400 lej, 15—18 centiméter mély szántás 1800 lej, 18—20 centiméter mély szántás 2200 lej, 20—25 centiméter mély szántás 2600 lej. Vashőronával a boronálás 300 lejbe, tűskés boronával 200 lejbe kerül; szalmás növények vetése a föld tulajdonosának gépével 500 lejbe, a munkát végző személyéével 750 lej, a gép kibérlése 250 lej. Traktorral végzett szántás az erdélyi és bánsági megyékben 12—15 centiméter mélységben 1800 lej, 15—18 centiméter mélységben 2300 lej, 18—20 centiméter mélységben 2600 lej, 20—25 centiméter mélységben 3200 lej. A megállapított összegek hektárra, tehát nem az Erdélyben és Bánságban ismert földmértékre, a holdra vonatkoznak. (M. O. 1943 X. 30., 312. számú rendelet).

Az ipari célokra használt cukor fogyasztási adóját, amelyet ez év április 1-től 145.55 lejben állapítottak meg — a fogyasztásban bekövetkezett csökkenés következtében — most leszállították a közönséges fogyasztásra szánt cukornak ezzel egyidőben felemelt fogyasztási adója összegével (44 lejről 54 lejre) helyezték egy szintre (M. O. X. 30., 721. számú rendelet). Ugyanez az ár-kormánybizottság közölte, — amit egyébként megírtuk —, hogy ennek nyomán a rendes fogyasztásra szánt cukor ára emelkedik. A tavalyi cukor-készletéről a kereskedőknek bejelentést kell tenniük s a régi és új ár közötti különbséget összegét november 14-ig a pénzügyigazgatóságon be kell fizetniük (M. O. 1943 X. 30., 317. számú rendelet). A cukorra vonatkozó említett két rendelet mellé sorakozik az ár-kormánybizottsági intézkedés is, amely új legalacsonyabb és legmagasabb munkabért léptette életbe a cukorgyári munkások számára. (M. O. 1943 X. 30., 313. számú rendelet).

A rádiótársaság készítette új díjszabást a rádió-előfizetésre október 1-i visszamenő hatállyal a minisztérium jóváhagyta. Az új díjszabás, ahogyan megírtuk, mind maga a tulajdonképeni előfizetés, mind pedig a kötelező biztosított összegét felemeli. (M. O. 1943 X. 28., 935. számú minisztertanácsai capló).

Még ez év február 24-én a haditermelésnek szükséges vasmenyiség biztosítása érdekében a hadfelszerelési minisztérium rendelet-törvényvel korlátozta a vasnak magánépitkezésénél történő felhasználását. Mint most, az említett rendelet törvényt módosító újabb rendelkezés megállapítja, az eredeti szöveg a törvény kijátszására adott lehetőséget s ezért most félreérthetetlenül leszögezték, hogy mi értendő betonvas alatt, amelyre a korlátozás vonatkozik (M. O. 1943 X. 29., 714. számú rendelet-törvény).

A közlekedési minisztérium a magánvasutak építéséről és kihasználásáról intézkedő 1943. május 19-i 317. számú rendelet-törvény értelmében közölte az augusztus 18-án működő, magánkézben lévő vasúti vonalak jegyzékét. A jegyzék 3 községi, 9 helyiérdekű vonarat és 1172 iparvasutat sorol fel. (M. O. 1943 X. 28.)

A munkaügyi minisztérium a szociálpolitikai kérdésekben való tanácsadásra szakértői szervezést létesített a minisztérium mellett. A tanácsnak öt tagozata van: mezőgazdaság, ipar, kereskedelem, kisipar és szellemi foglalkozások. A tanács véleményét a minisztériumnak minden szociálpolitikai kérdésben ki kell kérnie. (M. O. 1943 X. 26., 70.305. számú rendelet).

A szesz egyedárúsításának vezérigazgatósága a pénzügyigazgatóságnak küldött körlevelében közölte, hogy a nemestett szőlőléből a törkölypálinka készítése november 1-től szabad s a lepecsételt üstök ismét újból helyezhetők. Dírtörköly szőlőléből a törkölypálinka készítése tilos. Ha valamely

A Dél-Erdélyben életbelépett polgári törvénykönyv fontosabb rendelkezéseinek ismertetése

(Hatodik közlemény)

A magánokiratok alaki kellékei és joghatálya (II. rész)

Utólagos elismerő okirat

A gyakorlati életben előfordul, hogy az adós küllön iratban utólag újlag elismeri tartozását. Amennyiben az elismerés olyan tartozásra vonatkozik, amelyről létrejött okiratot készítettek, az utólagos elismerő okirat csak akkor érvényes, ha abban fel van tüntetve a tartozás jogcíme és tárgya, valamint az eredeti okirat kelte, avagy az elismerő okirat keltétől több mint 30 év telt el. Ez utóbbi esetben azonban az elismerő okirat csak akkor érvényesíthető, ha még egy vagy több hasonló tartalmú elismerő okirat létezik. Az előbb említett mindegyik esetben azonban az elismerő okirat csak oly mértékben érvényes, amennyiben nem terjed túl az eredeti okirathoz foglalt kötelezettségeken. A törvény rendelkezéseinek megfelelő elismerő okirat lehet a következő: „Elismerem, hogy Nagy Mihálynak az 1943 szeptember 29-én adott kötelezvényem értelmében 30.000 lejfel kölcsön címén tartozom.”

Ily elismerő okirat birtokában a hitelező követelésének igazolására nem köteles az eredeti okiratot felmutatni. Ha azonban az elismerő okirat csak a következőképpen szól:

„Elismerem, hogy Nagy Mihálynak 30.000 lejfel tartozom”, a hitelező igényét egy ily okiratra nem alapíthatja, hanem követelésének sikeres érvényesítése céljából emez újabb okirat mellett köteles felmutatni az eredeti — adott esetben az 1943 szeptember 29-i — okiratot is. Ha az elismerő okirat keltétől több mint 30 év telt el s ez alatt az idő alatt az a hitelező birtokában volt, nem köteles az eredeti okiratot felmutatni abban az esetben, ha még egy vagy több ily elismerő okirattal rendelkezik.

Utólagos megerősítő okirat

Előfordul, hogy valamilyen jogügylet a törvény bizonyos rendelkezései következtében megsemmisíthető. Ily eset különösen akkor adódik, ha a jogügyletet tartalmazó okirat nem felel meg valamilyen érvényességi vagy érdemi kelléknek. Például: nem szerették be az árvaszéki jóváhagyást a kis-korú nevében kötött szerződésre, amelyek érvényességéhez a törvény az ily jóváhagyást szükségesnek tartja. Avagy hogy a fentebb tárgyaltaokból vegyük egy példát, a kétoldalú magánokiratokban nem tüntették fel, hogy hány eredeti példányban ké-

szült. Az ily kellékhányos okiratok utólagosan újabb okirattal megerősíthetők. A megerősítés azonban csak akkor érvényes, ha az okirat magában foglalja a kötelezettség tárgyát, jogcímét, természetét, feltüntetett kifejezettel az a kellékhány, amely a megsemmisítés indokál szolgálatára s kifejezi azt a szándékot, hogy ezt a hiányt pótolja. Eme feltételek egyikének hiánya is érvénytelenné teszi a megerősítő okiratot. Ha azért lenne érvénytelen a magánokirat, mert nem tüntették fel abban az eredeti példányok számát, egy ily megerősítő okirat a következő alakban lenne csupán érvényes: „Alulírott Nagy Mihály megerősítem, hogy az 1943 szeptember 26-i adás-vételi szerződés értelmében eladtam Kiss Sándornak 150.000 lej készpénz-összegért, Brasov, Soseaua Sfa. Petru 52. szám alatt lévő házamat. Amely a brasovi 12.826. számú telek-jegyzőkönyvben A+1 rend, 1879 helyrajzi szám alatt szerepel. Tekintettel arra, hogy az említett szerződésben nem tüntettük fel az eredeti példányok számát, a szerződésnek ily okból való megsemmisítésének elkerülhetése végett kifejezetten kijelentem, hogy jelen okirattal ezt a hiányt pótolni kívánom s elismerem, hogy az említett adás-vételi szerződést egymással mindenben megegyező két eredeti példányban szerkesztettük s ezekből egy eredeti példányt nekem, egyet Kiss Sándor vevőnek adtunk át. Alulírott Kiss Sándor fentiekre tuomásul veszem.” Miután a példa szerint szerkesztett megerősítő okirat szintén kétoldalú nyilatkozatot foglal magában, ehhez ismételten hozzá kell fűzni a fentebb ismertetett záradékot arról, hogy a megerősítő okirat maga hány eredeti példányban készült.

Az okirattal való bizonyítás

Az új törvények értelmében az okirattal való bizonyítás kötelezettségét igen nagy mértékben kiterjesztették. Ez lévén ezeknek a törvényeknek a gyakorlati életre kiható egyik legfontosabb intézkedése, saját érdekében mindenki vigyázzon arra, hogy minden, bárkivel kötendő megállapodását foglalják érvényes módon írásba. A törvény szerint ugyanis 25.000 lejen felüli értéket képviselő jogügyletek bizonyítására csak okirattal, vagy magánokirattal történhetik. Egy 25.000 lejen felüli tartozás fennállását, vagy ezt az értéket meghaladó adás-vételi szerződés létrejöttét tehát tanukkal bizonyítani nem lehet, csak abban az esetben, ha minden érdekelt fél kifejezetten hozzájárul a tanubizonyításhoz. Ez esetben is csak oly esetben van a tanubizonyításnak lehetősége, ha az oly jogokra vonatkozik, amelyek felett a felek szabadon rendelkezhetnek. Miután nehezen képzelhető el, hogy az adós ily tanubizonyításhoz hozzájárulását adja, gyakorlatilag ily esetekben a tanubizonyítás lehetősége kizárt. A 25.000 lejes értékhatárt nem a törlés szabja meg, hanem a titalom akkor is fennáll, hogy ha a tartozás tőkéje kamataival együtt haladja meg a 25.000 lejt. Nincs lehetőség tanubizonyításra akkor sem, ha a hitelező eredetileg nagyobb összegért támasztott keresetében igényt az adóssal szemben s később a per során keresetét 25.000 lejen aluli összegre szállította le. Hasonlatosképpen nem lehetséges a tanubizonyítás abban az esetben sem, amikor a hitelező egy okirattal meg nem állapított 25.000 lejen felüli követeléséből egy küllönben 25.000 lejen aluli hátralékot érvényesít.

(Folytatjuk)

CSÁKÁNY BÉLA dr.

Összefoglaló táblázat a legmagasabb áru cikkekről

(Harmadik közlemény)

Az alábbiakban összefoglaló táblázatot közlünk azokról a cikkekről, melyekre a nemzetgazdasági minisztérium maximális eladási árat szabott meg. Az árucikk megnevezése mellett zárjelben feltüntetjük a hivatalos lap számát és keltét, melyben az árszabályozásról szóló rendelet megjelent. Az árucikk megnevezése előtt szereplő szám, a szabályozó rendelet száma. A cikkek jegyzékét időbeli sorrendben közöljük, még pedig az újabb rendeleteket előbb, a későbbieket pedig folytatódólagosan.

1943. ÉVBEN

- 225 sz. Fürdő- és üdülőhelyek maximális ára (167 sz., júl. 20).
224 sz. Villany akkumulátorok (167 sz., július 20).
223 sz. Partfürdő árak (167 sz., júl. 20).
222 sz. Belföldi virágok (160 sz., júl. 12).
220 sz. Sör (158 sz., júl. 10).
215 sz. 1942. évi tengeri (146 sz., jún. 26).
213 sz. Carmol (146 sz., jún. 26).
212 sz. Hüvelyes ricinus mag (146 sz., június 26).
211 sz. Friss hal (144 sz., jún. 24).
209 sz. Műjég (143 sz., jún. 23).
206 sz. Parafingyertya (142 sz., jún. 22).
357.595 sz. Tűzifa (142 sz., jún. 22).
444.546 sz. Festett műselyemszövet (140 sz., jún. 19).
199 sz. Disznósörte és marhafarok (137 sz., június 16).
196 sz. Tehén-, bivaly- és juhtej (133 sz., június 10).
193 sz. Papír (132 sz., jún. 9).
190 sz. Csontok (130 sz., jún. 8).
189 sz. Metángáz (130 sz., jún. 8).
192 sz. Belföldi természetes virágok (129 sz., jún. 6).

közégben mindkét fajta szőlő terem és a direkttermő szőlővel ültetett terület nagyobb legfeljebb negyede a nemes szőlőültetvénynek, akkor a törköly készítése szabad. (Argus, 1943. XI. 1., 9150. szám, 42.966. számú körrendelet).

Tudvaló, hogy a katonai és polgári ellátási államtitkárság egy régebbi rendeletével megengedte, hogy tíz kilogramm fehér lisztet lehessen tartálékolni személyenként. A mennyiség beszerzésére kitűzött határidő lejárt, de az államtitkárság tekintetbe véve a körülményeket úgy intézkedett, hogy a malmok liszterakatai és a lisztkereskedők november 30-ig kötelesek kiszolgáltatni a személyenként való 10 kilogramm fehér liszt-

- 184 sz. Tehén-, bivaly- és juhtejből gyártott tejfel és sajt (184 sz., jún. 2).
183 sz. Gumioldat (125 sz., máj. 31).
182 sz. Házifesték (122 sz., máj. 27).
179 sz. Eleesztő (106 sz., máj. 8).
177 sz. Cement (105 sz., máj. 7).
174 sz. Tűzifa (104 sz., máj. 6).
173 sz. Tégla és cserép (103 sz., máj. 5).
171 sz. Diana sóborszesz (102. sz., május 4).
170 sz. Mosatlan belföldi gyapju (101 sz., május 3).
166 sz. Bárány-, csikó-, juh- és berbécs-prémium-bőr 95 sz., ápr. 22).
162 sz. Ipari célra használt cukor (91 sz., ápr. 17).
158 sz. Juh és kecske füstölt hús (90 sz., ápr. 16).
154 sz. Kávépótlék gyártására szolgáló anyagok és a kávépótlék (88 sz., ápr. 14).
156 sz. Tölgys gerendák (87. sz., ápr. 13).
155 sz. Étkészési ecet (86. sz., ápr. 12).
153 sz. Petroleum termékek (84. sz., ápr. 9).
152 sz. Mezőgazdasági eszközök (84. sz., ápr. 9).
150 sz. Mangán-érc (83. sz., ápr. 8).
149 sz. Sarkok és talpvédő bőrdarabok (82. sz., ápr. 7).
148 sz. Németországból behozott celofibr fonalak (82. sz., ápr. 7).
146 sz. Marha- és bivaly hús (79. sz., ápr. 3).
136 sz. Metélfahagyma (73. sz., márc. 27).
136 sz. Kausuk-oidat (69. sz., márc. 24).
135 sz. 1943-as termésből való len és kenderzalma (69. sz., márc. 24).
132 sz. Celulozgyárak termékei (68. sz., márc. 22).

(Folytatjuk)

tet. (Argus, 1943. X. 31., 9149. szám.)

Az ár-kormánybizottság a héten árszabályozó tevékenység során az utcai cipőtisztító díjszabását (M. O. 1943. X. 27., 311. számú rendelet), a kalappajvítás (M. O. 1943. X. 27., 310. számú rendelet), valamint a felvágottfélék árát állapította meg. (M. O. 1943. X. 30., 314. számú rendelet).

Az ár-kormánybizottság közl. ményben hangsúlyozta, hogy a burgonya ára nem változik, a pénzügyminisztérium az új rendszerű postai díjszabás érvénybe lépésének napját újabb elhalasztotta, ezáltal november 15-re; meghosszabbították a gyapju beszállításának határidejét is: az új határnap november 30.

(p. j.)

Dr. Mátrai
fogorvos felhívja
a sziszatenszóniét.
jelentkezzék azonnal a nála levő
műszerekkel

A Déli Hirlap gazdasági és jogi felelőse

Pénzügyi tudnivalók

Saját tőke és kölcsöntőke

Az üzleti életben gyakran fordul elő, hogy a forgó tőke kevésnek bizonyul s azt évközben fel kell emelni vagy idegen tőke segítségéhez kell folyamodni. A két lehetőség közül vizsgáljuk meg az első esetet. A saját tőke felemelése egyéni cégeknél igen egyszerű. Semmi kihatása nincs az adóviselésre, miután az adót nem a tőke, hanem a fiztá jövedelem után vetik ki. Nem jár semminemű illetékezéssel, mert hiszen az egyéni cég fizikai személy és senki se kerülhet önmagával jogviszonyba. A saját vagyonból való tőkeemelés tehát egyéni cégeknél bármikor megtörténhetik, minden előzetes alakítás, minden teher s minden pénzügyi kötelezettség nélkül. A kereskedő vagy iparos pénzárkonyvének bevétel rovatába egyszerűen beírja az újonnan befektetett tőke összegét és a szövegbe a következő román megnevezést: „Majorat capitalul din averea particulara proprie.”

Az alaptőke felemeléséről az egyéni cégeknek csupán illetékes kereskedelmi- és iparkamarájukat kell értesíteniük 2 példányban kiállított, nyomtatott „változást bejelentő irlapon”, a megfelelő rovatok kitöltése mellett. Az irlapok a kereskedelmi kamaráknál kaphatók.

Más a helyzet, ha a tőkét az egyéni cég családtagjai vagy akár a hitvestársától veszi kölcsön. Ebben az esetben szerződési bélyegilleték rovatod le a kölcsön összege után s azonkívül negyedévenként még tőkekamatadót is kell előre fizetnie a kölcsönvevőnek mindaddig, amíg a kölcsöntőke könyveiben szerepel. A szerződési illeték és az adó első negyedévi részletét a kölcsön felvételének, tehát elkönyvelésének napján kell befizetni, mert a következő napon már 10 százalékos szaporulat jár a kincstárnak.

Társas cégeknél mind a tőkeemelés,

mind a kölcsönfelvétel illetékezéssel jár. Tekintve, hogy a társas cég jogi és nem fizikai személy, még az is kölcsönnek számít, ha az egyik társ, vagy ha akár a többi társ tagok magánvagyonukból szaporítják a társas tőkét. Ez a művelet ugyanolyan, mintha idegen személy adna kölcsönt a vállalatnak. A forgalmi tőkének ilyen fajta szaporítása történhetik olyan formában, hogy az illető személy vagy társaság a társas cégnél készpénzben, áruban vagy egyéb javakban betétet helyez el. Ebben az esetben a bélyegilleték a bélyegtörvény 14. szakaszának 5. paragrafusa értelmében kell lerőni. Az illeték kulcsa a betétként elhelyezett összeg vagy árúérték 1 százaléka. Az illetékezés időpontja a lefétel vagy az elkönyvelés napja. Irásbeli szerződés fennforgása esetén a szerződés kiállításának napja. Későbbi illetékezésnél 10 százalékos szaporulat számítható. Hivatalból megállapított mulasztás esetén a bírság az elmaradt illeték összegén kívül annak háromszorosa.

Ezzel szemben az egyszerű kölcsön-szerződés, ha egy évi időre szól a bélyegtörvény 14. szakaszának 8. paragrafusa alapján a kölcsönösszeg 1 százalékaival illetékezendő. Ha a kölcsön lejártá egy évvel hosszabb, vagy ha a kölcsön meg nem hajrózott időre szól, ugy a kölcsönösszeg 2 százaléka a lerovandó illeték.

Társas cégeknek magánszemélyek részéről írásban vagy szóbelleg nyújtott kölcsönöket illetéke 1 százalékos. Ha az ilyen kölcsönt kézzialog, értékpapír-, váltó-, könyvkövetelés- vagy termés-fedezet, vagy egy harmadik személy kezességére bízott, az illeték kulcsa másfél százalékos. A befizetés időpontjára és a mulasztásokra vonatkozólag az előbb ismertetett szabályok érvényesek. (.)

(Folytatjuk.)

Határidő napló

NOVEMBER 5:

Gyapotegrenáló üzemek a nemzetgazdasági minisztérium nyersanyag-osztályán havonta ismétlődő bejelentést tesznek 1. a gyapotszedőktől (zonista) egrenálásra átvett mennyiségről, 2. a termelőktől azok szükségletére megtartott gyapotnak egrenálásra hozzájuk szállított mennyiségéről, az illetékes városi vagy falusi elöljáróság szállítási bizonylata számának és keltének feltüntetésével, 3. a minőség szerint felsorolt egrenált gyapotról és végül 4. a gyapotfeldolgozó vállalatoknak szállított egrenált gyapot mennyiségéről.

Bőrszerző üzemek a közégi elöljáróság, vágóhidak a katonai és polgári ellátási államtitkárság termelési osztályán tesznek jelentést az előző hónap bormennyiségéről.

Bőrszerző üzemek az ipariügyi, kereskedelmi és bányaiügyi államtitkárság nyersanyag-igazgatóságán bejelentik a marhas és kecskebőrrel lefejtett szőr mennyiségét a feldolgozásra került bőrök számának és súlyának feltüntetésével (külön a 16 kilogrammnál súlyosabb és ennél könnyebb kecskebőrt).

NOVEMBER 10:

Forgalmi adó havonta eddig a napig kifizetendő.

Szabványharisnya-gyárak bejelentik az előző hónapban gyártott és eladott mennyiséget.

Ócskavas-készletek havonta eddig a napig bejelentendők.

Két kilogrammnál nagyobb színes ócskafém-készletek havi bejelentése.

Allattenyésztők, borkészítő műhelyek és vállalatok, vágóhidak havonta eddig a napig tesznek bejelentést a falusi vagy városi elöljáróság az előző havi sertés-, ló- és marhaszarufélék mennyiségéről.

Azoknak a kereskedelmi malmoknak, amelyek őrlés céljára közvetlenül a termelőtől vásárolják a búzát vagy rozsot, a két első havi bejelentésük után minden hónapban csak egy bejelentésük. **A Lovak sörényének és farkszőrének**

évenként való vágását ezen a napon kell befejezni és az országos bór-központnak (ORAP) beszoigálatni.

Szőlészeti szindikátusok, mezőgazdasági kamarák, szőlészeti szövetségek és rézsulfát-gyárak havonta eddig a napig bejelentik, hogy az előző hónapban mennyi rézsulfátot adtak el s a folyó hónap 1-én mennyi van raktáron.

NOVEMBER 14:

A cukor árának felemelése következtében a régi és új ár között lévő különbözet összegét a kereskedőknek eddig a napig kell a pénzügyigazgatóságon kiegyenlíteniük.

Kérdezzon — mi felelünk

TÖBB ERDEKLŐDŐNEK. TIMISOARA-TEMESVÁR. A kötelező légvédelmi árok előállításának költségéhez való hozzájárulásáról a városvezetés — mint értesülünk — a közeli napokban közleményt hoz nyilvánosságra. (Oe.)

Sz. P. Arad. A munkaszerveződések-ről szóló (Legea contractelor de munca) 1929 április 5-i törvény, valamint az ezt módosító és kiegészítő későbbi rendelkezések szabják meg, hogy a munkaadó ellentétes megállapodás vagy ellenkező helyi szokások hiányában köteles a munkavállaló rendelkezésére bocsátani a munka elvégzéséhez szükséges szerszámokat s általában biztosítani tartozik számára a rendes munka lehetőségét. Erről a kérdéssel egyébként a Figyelő 22-ik, 23-ik, 24-ik, 25-ik és 26-ik számában jelent meg cikksorozat. (Oe.)

D. S. Aiud-Nagyenyed. Kérdésére a Figyelő legközelebbi számában válaszolunk.

Dr. Grünwald bőrgyógyász asszisztensnői
azonnapi alkalmazás
Arad, Alexandru-utca 11. szám.

November 5, péntek
R.kat.: Imre hg.
Protest.: Imre
Ortodox: Episzt

Napkelte: 6 ó 49 p.
Napny.: 16 ó 33 p.
Napf.: 9 ó 49 p.
Hold e. n.: 4 ó 22 p.

A Déli Hirlap megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével. Timisoara-temesvári szerkesztőség és kiadóhivatal: L. Piata Bratianu 3. Távfeszélő: szerkesztőség 50-78, kiadóhivatal 28-10.

Előfizetési ár a lap hához való kézbesítésévl vagy postán küldve: egy hónapra 140 lej, három hónapra 400 lej. Egyes szám ára 5 lej.

Aradon előfizetések, hirdetések és felszólalások Reclama hirdető-irodában, Motianu-utca 6. Távfeszélő: 17-11.

— **Külföldi diplomaták a gyakorkorlati oktatás kiállításán.** (Bucuresti). A bucaresti külföldi diplomaták — mint a Rador jelenti — megtekintették a román nemzeti muzeum helyiségében lévő gyakorlati oktatás kiállítását.

— **Német filmek díszbemutatója Bucurestibe.** (Bucuresti). Mint a Rador jelenti, november 2-án a román filmhivatal helyiségében díszbemutatót rendeztek több német kulturfilmből. A bemutatón megjelent Marcu Alexandru tanár, propagandaügyi miniszter, Bauda Alexandru, a propagandaügyi miniszterium vezértitkára, Cosma Aurel propagandaügyi miniszteriumi tanácsos, valamint több más személyiség.

— **Olvasmányt a sebesült magyar nemzetiségű katonáknak!** A Déli Hirlap felhívást intézett a közönséghez, hogy a különböző kórházakban ápolás alatt álló magyar nemzetiségű sebesült katonák részére olvasmányt küldjön. A Magyar Népközösség orvítai-orvítai szervezete e célra 33 könyvet gyűjtött.

— **Sikerült reformációs emlékinnepekélyek Timisoara-Temesvártól.** A timisoara-temesvári református templomban két nagyszerű ünnepelet rendeztek a reformáció emlékeztetére és pedig délelőtt az ifjúság, délután a gyülekezet. A délelőtti ünnepeleten szavaltokkal Nagy Izabella, Szabó Mária, Tóth Erzsébet, Sántha Gertrud, Vincze Gertrud, Schmidt Edit, Szubotha László, Borsos-Szabó Zoltán és Béar Adrienne szerepelt. Kvascsák Károly főgimnáziumi VIII. osztályu tanuló jól átgondolt emlékbeszédet tartott. Fodor László övezgy Kovács Gézané orgonakérete mellett hegedült, az elemista tanuló pedig énekeltek. A délutáni ünnepeleten, amelyet gyülekezeti ének nyitott meg és fejezett be, Debreczeni István lelkes ígét hirdetett, Péntek Árpád segédlelkész imádkozott. Egyed Jolán énekelte Brandisz József hegedűszólót adott elő. Mindkét számot Appeltauer Eleonóra kísérte orgonán. Az ifjúsági énekkar és Egri Ferenc szavaltokat adott elő. Kiemelkedő része volt a műsornak a B. Kulcsár Julio operaénekese által megjelentetett Reményik Sándor és Baja Mihály által írt két költemény, amelyek előadásában Hegyessy Magda és az ifjúsági egyesület énekkara működtek közre Appeltauer Eleonóra orgonakíséréte mellett. Minkét ünnepelet alkalmával a közönség zsufolásig töltötte meg a templomot.

— **Cukorkiosztás Sibiu-Nagyszében.** A város közellátási hivatalának intézkedésére a lakosság a 3. számú cukorkorjegyre fejenként egy kilogramm cukorkor kap. A zsidók fejadagját személyenként 100 grammal állapították meg. A cukorkiosztást november 10-én befejezik és utána a kereskedők kötelesek beszámolni a cukorkorjegyekkel. Az elszámolást legkésőbb november 13-ig kell megjelenteni.

— **Aradi bírósági hírek.** (Saj. tud.). Feinkuchen Izidor aradi lakost 50.000 lejre bírságotlakt, mert 3000 kilogramm ócska vasat nem jelentett be. Az ócska vasat elkobozták. Fellebbezését a törvénytészek elutasította. Achim Petre bucaresti mérnök meg akarta vesztegetni Beius-Belényes polgármesterét, akinek két millió lejt ígért, ha egy törvénytelen ízletbe belemegy. A törvénytészek 3 hónapi fogháza ítelte a vesztegetni akaró mérnököt, az aradi ítéltábla most elutasította fellebbezését. Cizmas Pavel és Bredean Joan siriai-világosi lakosok egy-egy évi fogházbüntetést kaptak a törvénytészekről, mert Aradon több személyt becsapokt azáltal, hogy cukorkor helyett homokot adtak el. A tábla Cizmas fellebbezését elutasította, Bredean büntetését pedig egy hónapra leszállította.

— **A timisoara-temesvári kereskedők egyesülete felhívja a füszerkereskedők figyelmét arra, hogy a pénzügyminiszterium rendelete értelmében raktáron lévő cukorkészletüket azonnali hatállyal kötelesek bejelenteni a pénzügyigazgatóságon. A bejelentéshez szükséges nyomtatvány az egyesületnél kapható.**

— **Uj telefonépület Fagaras-Fogarason.** (Saj. tud.). A telefonársaság a város egyik legforgalmasabb helyén saját épületet emeltett telefonközpontnak. Az épületet jelentékenyen emeli a város külső csinját. A belső berendezés elkészült, s az új telefonközpont már működik.

— **Áthelyezik a 6-os villamos végállomását.** A timisoara-temesvári villamos vasut végállomását, amely eddig a Derma-cipőgyár előtt volt, az erzsébetvárosi Lahovary-terre helyezik át.

— **A timisoara-temesvári állami középiskolák tulajdonjogának kérdése a városi tanács előtt.** Timisoara-Temesvár városi hivatali együttműködési tanácsa foglalkozott a Diaconovici Loga-és Carmen Sylva-állami liceumok, az ipari liceum és a volt reáliskola épületének tulajdonjogi kérdésével. Heim Ernő dr. gazdasági tanácsnok jelentése szerint eme iskolák épületének telekkönyvi tulajdonosa a város. A tanács hozzájárult ahhoz, hogy ezeket az épületeket a tényleges helyzetnek megfelelően az államnak engedni át használatra, az okirálysági törvény értelmében 30 évre. A volt reáliskola s későbbi állami német liceum épületét, amelyre ez a határozat szintén vonatkozik, jelenleg tudvalevően a német népcsoport leányközépiskolája használja.

(*) **Ki tud róla?** Pintér Mária keresi öccsét, a 41 éves Pintér Miklóst, akit 1918 óta nem látott. Cim: Timisoara L. Paris-utca, 13, I. em., Dr. Cruci. Utoljára Ujvidéken voltak együtt 1918 husvétján.

(*) **Közlemény.** Alulírott Banca Timisoarei și Soc. Com. pe Actiuni, Timisoara, közöljük, hogy a jelentégi hírek okozta személyzet-hiány miatt, kénytelenek vagyunk Timisoara-Józsefvárosi fiókunkat, 1943 november 6-ával a központhoz áttenni. Kérjük ezért nb. ügyfeleinket, hogy minden, a józsefvárosi fiókunkkal kapcsolatos ügyekkel a központhoz Timisoara, Piata I. C. Bratianu 3., fordulni sziveskedjék. Banca Timisoarei și Soc. Com. pe Act.

— **Mozik műsora, November 4, csütörtök:** Arad: Aro: „A feleség” (Jenny Jugo). Corso: „Germanin” (Pierre Riterson, Lotte Koch, Louis Trenker). Forum: „Monte Christo” (Pierre Richard Wilim, Ermete Zacconi, Michele Alfa). Urania: „A vörös vihar (Aino Taube, Laila). — Timisoara-Temesvár: Apollo: „Ezeregy éjtszaka”, Atlantik: „Vetélytársak” (előadások 5, 7, 9 óra-ko, Rossano Brazzi, Ermete Zacconi Eli Parvo, Carlo Ninchi), Capitol: „Münchhausen” (Hans Albers, Ferdinand Marian, Brigitte Horney, Ilse Werner). Corso: „A szerelem határa” (Marietta Lotti, Benzo Ricci). Thalia: „Egy nevezetes büntény” (Umberto Melnati, Clara Calamai, Maria Mercedes).

— **Ügyeletes gyógyszerárak, November 4, csütörtök:** Arad: Angel (Miron Cristea-tér), Omescu (Regina Maria-ut 18). — Timisoara-Temesvár: Belváros: Irgalmasok (Szt. Ioan-utca 5), Gyárváros: Jahner Rudolf (Stefan cel mare-utca 3), Erzsébetváros: dr. Cristea Margareta (Lahovary-tér 1), Józsefváros: Csillag (Dragalina-tér 9), Mehala: Corvin (Closca-utca 18). — November 5, péntek: Brasov-Brassó: Domnariu (Libertatii-tér 13, Eichhorn (Calea Victoriei-utca 39). — Sibiu-Nagyszében: Dr. Binder (Reisper-utca 9).

A magyar evangélikus egyházkerület közgyűlése

Brasov-Brassó. (Saj. tud.) A romániai magyar evangélikus egyházkerület folyó évi október hó 25- és 26-án tartotta évi közgyűlését Brasovban-brassóban, Purgly László egyházkerületi felfüggetelő és Argay György szuperintendens elnöksége alatt. A közgyűlésen résztvett Dr. Palágyi Jenő aradi főorvos mint az egyházkerület másod-előnöke, Guld Emil aradi bankigazgató, egyházkerületi ellenőr, Nikodénusz Károly braşovi-brassói lelkész, egyházkerületi főjegyző, Dr. Papp Béla braşovi-brassói orvos, az egyházkerületi filológus jegyzője, Kocsis Béla braşovi-brassói gyáros, egyházi bírósági elnök, az egyházkerületi más tisztviselői és vezető emberei. Október 25-én üléseztek a különféle bizottságok, majd pedig délután kezdetét vette a közgyűlés előértekezlete, amelyen a másnapra gyűlésező fontosabb pontjai kerültek beható megvitatás alá. Este a braşovi-brassói gyülekezet templomában az egyházkerület gyámintézetje rendezte meg vallásos estjét a maga eszméjének: a tanulóifjúság támogatásának az elősegítésére. Az ígét Mátyás Béla purcareni-pürkercei lelkész hirdette. A gyámintézet nemes munkáját és gyönyörű eredményeit Kiss Béla cseppnapi-csernáfalusi lelkész, ügyvivő ismertette osztatlan érdeklődéssel fogadott szép előadásában. Mely benyomást keltett Bálint János és Kanabé Gábor középiskolai tanulók bizonyítványait az ifjúság munkájáról és célkitűzéseiről. Megkapó hitvallás volt ez a magyar tanulóifjúság nemes gondolkodásáról és szívós elhatározásáról. Ugyancsak nagy hatást ért el a Kiss Béla vezette szavaló kórus, melyet szintén középiskolások adtak elő nagy sikerrel.

Másnap, október 26-án, reggel 9 órakor innapi istentisztelettel kezdődött a közgyűlés, melyen az ígét Ponyczy László bányási főesperes hirdette. Purgly László, egyházkerületi felfüggetelő nagyhatású beszéddel nyitotta meg a közgyűlést. Megnyitójában megragadó szavakkal esetelte azt a hősi küzdelmet, amit kicsiny, de nagyon lelkes közösségünk a háborus nehézségek között a maga léteért folytat. A jelen legsürgősebb s legfontosabb feladatát abban látja, hogy össze kell fogni az erőket, s felretéve mindent, ami elválaszthatna egymástól, egyetértő testvéri szeretetben munkálni egyházunk és népünk javát. Az elnöki megnyitót a jelenlévőkre mély hatást gyakorolt s a közgyűlés a megnyitót teljes egészében a jegyzőkönyvben való megörökítésre rendelte. Argay György szuperintendens természetesen beszámolt a két évvel ezelőtti tartott közgyűlés óta lezajlott eseményekről s az egyház életéről. Jelentette, hogy a mai időkben az egyház munkájának az az egyetlen célja volt, hogy a lelkeket közelebb vezesse az élő Istenhez. Ezt a célt szolgálta az egyház minden megmozdulása: az egyházi látogatások, összejövetelek, az egyház missziós, kulturális és szociális munkája. Ezek közül éppen a szociális munka ért el szép eredményeket, bizonyosságot annak, hogy népünk szociális érzelme és egymásért való felelőssége erős fejlődésen megy keresztül. Ebben nagy része van az egyház nevelő munkája mellett a mai nehéz idők tisztító erőpróbjájának is. Vázolta azt a nagy válságot, melyen az egyházkerület iskolái mennek át, majd ismertette azt az erőfeszítést, amellyel a lelkész és tanítói utánpótlást biztosítani igyekeztek. Hálásan emlékezett meg a két testvér felekezetről: a református és római katolikus egyház készséges támogatásáról, mely az evangélikus tanulóifjúság előtt megnyitotta tanintézetit kapott. Megnyugtató az a tény, hogy az egyházkerület egyetlen gyülekezetét és egyetlen iskoláját sem maradtá rendesen képzett, diplomás lelkész és tanító nélkül, ami ma nagy szó. Nagy elismeréssel szólt a püspök arról a bátor helytállásról és áldozatos hűségéről, mellyel a lelkész és tanítói kar a maga nehéz és felelős munkáját a mai súlyos, történelmi időkben végezte. Ennek köszönhető, hogy a gyülekezetek mindenütt rendezett képet mutatnak s nyugodt hit-

Ripart az őszi verőfényről

Irta: BRASSAI F. JÁNOS

Egy október-eleji délelben találkoztam vele és mint régi, meghitt ismerősömet, levett kalappal üdvözöltem. Viszonzásul megpaskolta langyos szellőjével az arcom s meleg sugarával a szemembe kacsintott.

— No, mi az, urfi? Hát nem felejtettük el egymást? —

Válaszul rámutattam a sétányon szaporán guruló, aszott falevelekre s a filébe sugtam: Megismertelek, öreg cimborá. A préfiád nem fakultak el, pajkoságod nem szelidült meg az évek könyörtelen léptei alatt. Hány éve is annak, hogy kettesben mulattunk a guruló leveleken? Emlékszel, hogyan kergetted őket a sétáló fruskák szélffyta szoknyája után? Rég volt, rég bizony.

Intett, hogy emlékszik, de az arca elkomorult. Aztán csendesen megszólalt. Azt mondta, hogy az emberek félreismérik őt. Ráncosarcu, érzelmekedő anyókat látnak benne, a költők elégiákat írnak hozzá. Csak éppen a lényegével nem törődik senki.

— A lényegeddel? — kérdeztem csodálkozva s titokban arra gondoltam, hogy mégis csak öregsem, mégis csak öregszünk s vénségünkre valamennyien filozófusokká válunk. Néha jóvá, legtöbbször rosszra.

Az öreg nyilván megszimatotha tekintélyromboló gondolatokat s hogy jobb belátásra bírjon, hirtelen becsuszottatott egy hívós szélfiókát a kabátom ujjába. Aztán belefogott a mondkájába.

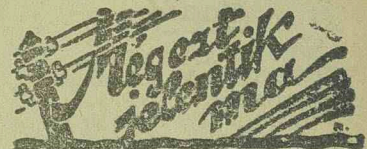
— Nézd csak, — mondta s végigpillantott a verőfényben melegező parkon — az emlékezés veszedelmes dolog. Az ember furcsa fából készült jószág. Elérzikenyedik ha észbe jött a múlt, mert csak az idő mulását észleli s a legpatkosabb diákkori emlékében is megpillantja a felkördülő halált. Ezt még nem bánám, de azt már kitérem magamnak, hogy engem hivjanak busuló társnak.

Azt mondják, én vagyok az elmulás jelképe. Micsoda dőreseg! Nem elég, hogy ráncosarcu anyóknak néznek, azt hiszik rólam, hogy időnként átvessem valamilyen csontos, felemelt, tanítónénis újjá és megfenyegetem az embereket: „Na-na, rossz gyerekek, vigyázat! Mindjárt kinó a szakállatok s mire kinó, meg is öszül, vigyázatok!” Pedig ha tudnák, hogy milyen messzire esik tőlem az érzelmekedő, fanyalgó „emlékszel-még?” Hát még a halálkukkolás!

Figyelmesen hallgattam, hiszen mindig jó előadó volt az öreg. Dühösen folytatta.

— Nehéz ügy ez, az emberekkel. Mindig csak azt látják, amit nézni akartak, nenezen veszik észre a dolgokat. Itt vagyok én, a verőfényes ős. Minden évben beköszöntök és megrázom a fákat, elég volt abból a nyári hősszerelmeskedésből. De ez még semmi. Bemutatom magam, lerántom a rekkenő meleg lepiét az égről s pontos vonalat húzok az ember s a természet közé. Az embert pedig megtöltöm ezüstös verőfényvel. De nem azért, hogy elválazzam őket egymástól. Itt a tévedés. Hanem azért, hogy az ember észrevegye a természetet, mint különálló lényt. Azért, hogy tanuljon belőle. Lásd be, hogy ez a könnyű, deris őszi levegő nem akármilyen semmisség, hanem az ősi egyszerűség s a kitáruló tisztaság példája, amiből tanulni kell, amit le kell másolni s évről-évre — azt sem bánom, ha ősszel — fel kell frissíteni. Elhiszed, hogy több ez a tanítás, mint az a mumuskodó fenyegetés? Látd a nagy tévedést? Ők — s itt végigsuhintott a park látogatón — a halál jelét látják bennem. Pedig én az életet szolgálom. Hát ne legyek dühös? —

Igy szólt az öreg s egy peckes ur fejéről levette a kalapot s odavágta a guruló levelek közé.

NÉMETORSZÁG BIZTOSÍTEKOT ADOTT A VATIKÁNNAK. (Róma). A német csapatoknak a Vatikánvárossal szemben való magyartársáról szóló híresztelések megafálására a vatikáni német nagykövét a német kormány megbízásából kimutakoztatta a Szentiben tartja a római kuria kíváncsiságait és a Vatikánváros felségjogát, valamint területi sérthetetlenességét.

LEBRUN ISMÉT FRANCIAORSZÁGBAN. (Párizs). Lebrun volt francia köztársasági elnök, aki hosszabb ideig Bajországra tartózkodott, visszatért Franciaországba. Lebrun jelenleg családjával együtt a Grenoble melletti kastélyában tartózkodik.

ELSÜLLYEDT A VÖRÖS KERESZT PADUA NEVŰ GÖZÖS. (Lisszabon). A Padua nevű Vörös Kereszt gőzös elsüllyedése ügyében a Vörös Kereszt nemzetközi bizottsága távirati értesítést kapott, amely szerint a portugál Padua gőzös október 19-én elindult Lisszabonból és 11.000 zsák szeszét-csomagot vitt a hadifoglyoknak. Marseille közelében a hajó aknára futott és azóta elvesztettnek tekintik. A legénység 15 emberét kimentették. A Padua a 19-ik hajó a Vörös Kereszt nemzetközi bizottságának szolgálatában és ez volt első eset, hogy a Vörös Kereszt egyik hajója elveszett.

SPANYOL CÁFOLAT. (Madrid). A német távirati iroda jelenti: Arcos santiagoi spanyol nagykövét, cáfolja azt a több újságban megjelent hírt, hogy a spanyol tisztviselői testületnek mintegy 100.000 tagja harcol Spanyolország különféle területein Franco kormány ellen. A spanyol nagykövét megállapítja, hogy az élet Spanyolországban a megszabott keretek között folyik tovább, teljes szabályszerűséggel. A hamis hírt a Newyorkban megjelenő P. M. című újság és több chilei lap hozta forgalomba. (Rador).

BÉCS ELSŐTÉTESE. (Bécs). A légvédelmi intézkedések következtében Bécs utóán este 8 órakor kelt elsőtétteni. A Völkischer Beobachter szerint Bécsben ezental hetenkin; állapotok meg az elsőtétit idejét.

VALASZTÁSOK SVAJCZBAN. (Bern). Svajcban most mentek végbe a nemzeti tanácsi választások. Huszonöt kantonban voltak választások és ebből huszonkét választási eredmény már ismeretes. Az eddigi eredmények nagyobb eltérést a pártok között nem mutatnak és így lényegesebb változás a svájci parlament helyzetében nem állott elő.

AZ ANGOL ALSÓHÁZ ÉPÜLETE NEK UJJÁEPÍTÉSE. (Amszterdam). Londoni jelentés szerint Churchill miniszterelnök előterjesztette a kormány tervezetét az alsóház újjáépítésére vonatkozólag. Még az 1941 év május 10-én történt, hogy egy éjszakai német légi támadás alkalmával az angol alsóház épületét felhullálta ére. Az új tervek úgy készültek el, hogy az alsóház ülésterme ismét nem lesz alkalmas valamennyi képviselő befogadására, mert nem akarják azt, hogy a kevésbé fontos és érdekes javaslatok tárgyalásánál, amikor csak kevés képviselő szokott jelen lenni, a nagyterem üressége nyomozási hatással legyen. A bombatalál annak idején elpusztította az épület felső részét, de az épület régi alapjai sérthetetlen maradtak és így azokat most az új építésnél fel fogják használni. Churchill azt tervezi, hogy az építkezést még a háború befejezése előtt meg lehet kezdeni, és az újabb munkát évig, de lehet, hogy még tovább tart. (Tp.)

SPORT

A Háborus-Bajnokság meglepetése az Universtitea nagy gólarányu veresége

A Háborus-Bajnokságban a vezető csapatok pontokat adtak le. Amig azonban a Rapid és az UDR megosztott a pontokon, addig az Universtitea váratlan nagy gólarányu vereséget szenvedett az Unirea Tricolor együttesétől. Nagy gólaránnyal győzött a bajnok FC Craiova is és ezzel feledtetni igyekezett eddigi sikertelenségét. Az eredmények a következők:

Bucuresti: Unirea Tricolor—Universtitea 7:1 (5:1), góllövők: Sony Niculescu (5) és Cricetoiu (2), illetve Taranu. Rapid—UDR 1:1 (1:0), góllövők: Barátky (11-esből), illetve Zsizsik. Juventus—Venus 3:3 (2:1), góllövők: Flamaropol (2) és Jordache, illetve Humis. Orza és Dragan (öngól). Craiova: FC Craiova—Carmen 7:1 (3:0), góllövők: Dunareanu (3), Thierjung, Mari, Nistor és Batrin illetve Marian. Turnu-Severin: CFR—Sportul Studentesc 1:1 (1:0), góllövők: Reuter illetve Moldovan. Ploesti: Gloria CFR—FC Ploesti

2:2 (2:0). A bajnok sorrend: Rapid 13, Universtitea 11, UDR 10, FC Craiova 10, Gloria CFR 9, Unirea Tricolor 9, Ploesti 8, Carmen 7, Juventus 6, CFR Severin 5, Venus 4, Sportul Studentesc 4 pont.

A magyar bajnokság állása

1. NAC	9	8	—	1	24:11	16
2. KolAC	9	6	1	2	21:16	13
3. Kispest	9	6	—	3	28:21	12
4. SzVSE	9	4	3	2	18:16	11
5. Gamma	9	3	4	2	15:15	10
6. Ferencváros	8	4	1	3	21:11	9
7. SalBTC	9	4	1	4	19:17	9
8. Vasas	9	3	3	3	18:17	9
9. DVSC	9	2	4	3	8:16	8
10. Ujpest	9	3	1	5	25:20	7
11. Csepel	8	3	1	4	20:17	7
12. BSZKRT	9	2	4	3	22:26	7
13. Ujvidék	9	2	3	4	13:17	7
14. DIMAVAG	9	2	1	5	13:22	7
15. Szolnok	9	2	1	6	10:17	5
16. Elektromos	9	2	1	6	15:31	5

leti segélyező intézet működéséről. A közgyűlés a betervezett jelentéseket tudomásul vette és az egyház munkásainak odaadó és hűséges munkájukért hálás köszönetét fejezte ki. Az egész közgyűlés emelkedett, a mai időkhez méltó hangulatban folyt le. A megértés és az egyetértés szelleme hatotta át minden megnyilatkozásában ott is, ahol régen elkeseredett viták zajlottak le. A közgyűlés szép és áldott munkát végzett, melynek jófajta hatása minden bizony. nyal megmutatkozik majd az egyház további munkájában.

Rádió

NOVEMBER 5, PÉNTEK

BUCURESTI: 6.55 Ébresztő, hírek, reggeli hangverseny. 12.45 Hírek. 13. Roman-német bajtársi óra. 13.50 Német hírszolgálat. 14. Hírek. 14.30 Sebesültek szórakoztató műsora. 15.30 Könnyű zene. 15.40 Katonák postája. 16.40 Hírek oroszul. 17.58 Jogi tanácsadó. 18.15 Német hírszolgálat. 18.30 Zenekar. 19.10 Szimfonikus költemény. 19.45 Hírek. 19.50 Német nyelvtanfolyam. 20.05 A Manon Lescaut opera előadása a milánói Scala vendégművészeivel. 20.40 Rádiógyetem. 21.55 Hírek, sportesemények. 22.32 Szórakoztató zene. 23.30 Induló.

RADIO MOLDOVA: 12 Olasz népszerűek. 12.30 Sebesültek órája. 13.30 Hírek. 13.45 Szalózenekar. 19 Felolvasás. 19.45 Könnyű román zene. 20 Előadás. 20.35 Énekszómag. 21 Hírek. 21.15 Szimfonikus hangverseny.

BUDAPEST I: 7.25 Torna, zene. 8 Hírek, zene. 9 Hírek német, román, szlovák, ruszin, szerb nyelven. 9.30 Rádióiskola. 11 Hírek. 11.15 Szórakoztató zene. 12.15 Zongora. 12.40 Ősi betegségek. 13.10 Szalózene. 13.40 Hírek. 15 Rádiózenekar. 15.40 Hírek. 16.05 Zongora. 16.30 Hogyan állítsuk helyre műemlékeinket? 17.20 Déltéli muzsika. 17.45 Hírek. 18 Magyar népmuzsika. 18.30 Német hallgatónak. 18.50 Sport-hírek. 19 Zenekar. 19.35 Örök mozgó. 19.50 Hírek. 20 Szalózene. 20.40 Előadás. 21 Hangverseny. 21.30 Hanglemelések. 22.40 Hírek. 23.10 Hírek némétil angolul, franciául. 23.40 Operatárszletek. 24.45 Hírek.

Apróhirdetések

LAKATOST, vagy lakatosmunkában jártas férfit azonnal alkalmaz iparvállalat. Arad, Dura-utca 22. (129)

FŐZNI tudó, tiszta mindenest azonnal alkalmaz Vészi Foto, Arad, Alexandri-utca 1. szám (130)

KÉT vaskályha, sajtolt szénnek is alkalmas, eladó. Arad, Cornel-Popescu-utca 1. szám, 1-3 között. (131)

NAGYORF fiút kívánunk alkalmaz Kovalcsik vasüzlete. Arad, Regele Ferdinand-körút 60. szám. (132)

ELADÓ szírnaszőnyeg, 3x4.20 nagyságú. Cim Reclamanál, Arad, Eminescu-utca 4. (133)

Pénzszekevény

keresek. Timisoara, Anton Pan-utca 1., II., 4. Tel. 37-34. 2-4 óra között.

ALIG használt fehér ágy, sodronnyal, matracal, eladó. Arad, Episcopiei-utca 27. (134)

FŐZNI tudó bejárónőt alkalmazok. Arad, Dragalina-körút 2, földszint. (135)

KÖZÉPKORU nő főzőnői állást keres, menne magános urinőhöz vagy urhoz, vidékre is. Címek: „Főzőnő” jelígre Reclamához, Arad, Eminescu-utca 4. (136)

BUTOROZOTT szoba kiadó házaspárnak, két nőnek, vagy iskolásgyermeknek. Arad, Murasel, Dr. Nicolae Paulescu-utca 63. Kron. (137)

NÉGY polgárit végzetű leány állást keres. Címeket Reclamához, Arad, Eminescu-utca 4. szám. (138)

KIFUTÓ fiút alkalmazok. Krebsz tisztító, Arad, Regele Ferdinand-körút 65. (139)

NAGYON megbízható, nagy gyakorlattal bíró, ököletes gyermekgondozó nő helyet változtatna. Cim Reclamanál, Arad, Eminescu-utca 4. (140)

NAGYON szép, keveset használt ebédülő (gépi) perzsaszőnyeg olcsón eladó. Arad, Baritiu-utca 6. szám, 3. ajtó. (141)

JÓL s ámuló hávezetőnőt alkalmazok. Felvilágosítások szívességből: Arad, a Vadászkiirt-kávéház kapusánál. (142)

Timisoarai emesvári **CORSO-MOZI** előadások 7, 9-ór TELEFON: 38-95
 MI HATALMASABB — MINT A SZERELEM? —
 Eldönti: **A szerelem határai**
 MARELLA LOTTI és RENZO RICCI a főszerepekben.

MŰVELT német kisasszony fél napi foglalkozást keres. Címeket Reclamához, Arad, Eminescu-utca 4 alá kérek. (144)

KÉT jó vaskályha eladó. Arad, Tamoa-utca 5. szám. (145)

UJ, szabott mértékű szekér, homokhordásra is alkalmas, eladó. Arad, Gen. Coanda-utca 65. szám. (146)

MŰVELT német nevelőnőt alkalmazok 3 éves kisleány mellé. Arad, Iosif Vulcan-utca 7. (147)

FELKEREM azt az urat, aki a Vadászkiirt kávéház pénztárától elvitt egy irattáskát, küldje vissza, mert személye ismeretes. (148)

HA jól és olcsón akar szórakozni, iratkozzék be a DANTE, modern köljcsönkönyvtárba. Timisoara, III., Carol-körút 5. Telefon 52—79. (5362)

GÖZMOSÓGÉP jó állapotban levő eladó. Restaurant Braun, IV., Str. Văcărescu 28. (5362)

OTTHON is végezhető könnyű munkára nőket felfogadok, Szántó, Arad, Vidra-utca 12, Mossóty-telep. (158)

ELADÓ férfi részére való őszi-téli kabát, vászonnal és vízhatlan bélésel bélelt, zöldes tencskó, valamint kétszárnyu ablakra való függöny. Megtekinthetők 2—3-ig. Timisoara II, Stefan cel Mare-utca 16, 8. ajtó. (8698)

ARO-mozi, Arad látvbeszélő 24-45 Előadások 3, 5, 7 és 9 órákor
 Ma, csütörtökön bemutató. Csodá atos, k kapós, ház as, szeméjmetlen
A feleség Egész Bucuresti Jenny Jugo nagyszerű alakításában gyönyörködőit.
 Szereplőtársai: Willy Fritsch, Victor Staal.

NAPSZAMOS embert és kifizetőit alkalmaz azonnal, Fick kelmefestő, Arad, Baritiu-utca 14. (149)

SÖRTÖLTŐ- és dugaszoló-gépet, társzekeret, 10 mázsáig, vennék. Cim Reclamanál, Arad, Eminescu-utca 4. (150)

HALÓSZOBÁT és ebédlőt vennék. Címeket Reclamához, Arad, Eminescu-utca 4. (151)

SZABOMUNKAST állandó munkára azonnal alkalmazok. Dornea szabósága, Arad, Bratianu-utca 13. (152)

MEGBIZHATÓ, jobb nőt keresek mindenest bejárónőnek, 2 személyhez, egész napra. Jó fizetést adok. Timisoara III, Carol-körút 45. (8699)

KÖLCSÖNBÉRBE keresek uriszoba- vagy iroda-berendezést 2 íróasztalal, Biztosítékot adok. Címeket Reclamához, Arad, Eminescu-utca 4. (161)

ELADÓ hosszú, fekete, férfi-téli kabát, valamint egy rövid, szürke kabát, báránybélésel. Horváth, Timisoara IV., Budaj Deleanu-utca 29. (8691)

URANIA-film színház, Arad Jól fűtött terem. Távbeszélő 12-32 Előadások 3, 5, 7 és 9 órákor
 Ma bemutató. A filmyártás remeke **AINO TAUBE (Laila)**
 A bolsevista híjúság drámája
A vörös vihar Izga mas cselekmény, különő téma.

GAZDATISZT, hadmentes, gazdaságban elhelyezkednék. Ajánlatokat „Gazdatiszt” jelígre Reclamához, Arad, Eminescu-utca 4. (153)

PATEFON, hálózati, 120 művészlemezsel, eladó. Arad, Plevnei-tér 6, d. u. 5—7-ig. (154)

KÖTŐTÁRU-gyártásban jártas elvarró-leányokat és mütőmőleányokat (toppolókat) azonnal alkalmaz Cejka-kötőtáru gyár, Arad, Cantacuzino-utca 33. (155)

ELADÓ 5—6 éves gyermeknek való macskafelsőrés, sapkával, kesztyűvel, továbbá vattelinkabát, fehér nyugallér, leánykaruhák, szürke-fekete cipő, női szoknyaszövet. 30-36-37-es bakancsok, 38-as lakkcipő, kis bőr-utóaska, düfitt ski-kabát, batizst női ingek, sárga gyapjuszövet-ruha, mind kifogástalan. Timisoara, Giurgiu-utca 13, 1. ajtó. (8804)

MEGBIZHATÓ, 53 éves asszony, kisebb háztartás vezetését vállalja. Timisoara I, Eminescu-utca 5. Házfelügyelő. (8705)

FORUM-mozi, Arad látvbeszélő 20-10. Előadások 3, 5, 7 és 9-ór.
 Ma. Dumas Sándor világhírű regényének filmváltozata.
 A főszerepekben: **Pierre Richard Wilm, Ermete Zaccani, Michèle Alfa.**
 Kedvezményes és szabadjegyek nem érvényesek.

ALKALMAZOK azonnal kifogástalan szakácsnőt és roston (gratar-on) sütőt. Vennék erősebb helyiségszellőztetőt (ventillátort). Arad, Patcoava-étterem. (156)

PARKETTAS, teafűlkés üres szoba a belvárosban urinő részére kiadó. Erdeklődők címeket „Magánház” jelígre Reclamához, Arad, Eminescu-utca 4 alá küldjék. (157)

ELVESZETT vasárnap déljájt vörösróka prémboa, a Mária szobor és a Küittl-tér közötti utzakaszon. Megtalálójá jutalomban részesül. Cim: Timisoara IV., Fröbl-utca 63, 1. ajtó. (8813)

KORSZERÜ, kombinált szoba sürgősen eladó. Cim: Timisoara II, Hönig-utca 9. (8694)

TISZTIKÖPENYT erős termetre valót, vennék. Régi ebédlőszekrény, vasüst eladó. Arad, Alexandru Gavra-utca 7. (160)

VENNEK egy jubileumi kiadású (1896), 100 kötetes, jó állapotban levő Jókai Mór összes műveit. Ajánlatokat a timisoarai kiadóhivatalba „Jubileumi kiadás” jelígre kérek. Akik erre a hirdetésre ajánlataikat már egyszer, hónapokkal ezelőtt benyújtották, kérem ismételjék meg. (5365)

CORSO-MOZI, Arad látvbeszélő 23-4 Előadások 3, 5, 7 és 9 órákor
 Ma. **Agostino**
 Az utolsó Afrkában készült gyarmati film.
 Peter Petersen, Lotte Koch és Luis Trenker.

ELADÓ nagyon szép, barna kötött kabá. Cim a timisoarai kiadóban. (5364)

NŐI bokacipőt, 39-est, kifogástalan, vették. Timisoara II, Timocului-utca 5. (8761)

ELADÓ alig használt, közép-termetű férfi részére való hosszú bőrkabát. Timisoara II, Cogalniceanu-utca 1. „Depozit de vin”. (8703)

ÁPOLÓNÓ ajánlközik házakba. Timisoara III, Wilhelm Mühle-utca 34, ajtó 1. (8703)

FEHERNEMŐ javítását vállalom gépen készíve. Szerelőm Timisoara II, Fagului utca 24. Az emeleten. (8701)

Bejárónőt vagy **mindenesit**
 keres PITTONI fényképészeti műterem. Timisoara, I, Venetia-utca 2. (Carlton mellett.) Telefon 34-76

MAGAS hőfoku gépforgács kapható, míg a készlet tart. Schamberger, Arad, Fekete Bárány-épület. (159)

BUTOROZOTT szoba kiadó. Ugyanott egy pár 42-es csizma és bakancs, valamint egy félakós zsirbődön eladó. Timisoara IV, Ion Vacarescu-utca 6. (8695)

50 EVEN felüli bejáró, mindenest szakácsnő állást keres. Ajánlatokat „Jól főz és süit” jelígre a timisoarai kiadóba kér. (8702)

SŐTETSZÜRKE finom, gyapju kosztüm és 20-es női cipő eladó. Timisoara II, Timocului-utca 5. (8762)

Fűrészpör
 kecsi-zámra igen olcsón kapható **WONKA zongoraházban, Timisoara IV., Bonnaz-utca 3. Telefon 37-77**
 MINDENES leányt keresnek két személyhez. Jó fizetést adnak. Timisoara V, Berthelot-körút 10, III. em., 9. (8693)

KORSZERÜ rádió, 4+1, eladó. Megtekinthető délután 5—7 között. Timisoara IV., Berthelot-körút 10, III. em., 9. (8692)

FIATAL kocsist azonnal felfogadnak. Timisoara IV, I. Vacarescu-utca 19, I. em., 14. ajtó. (8690)

ELADÓ férfiöltöny, télikabát, felöltő, hócipő, 41-es cipőre való. Turul-bélyegalbum, női arany karóra, Timisoara III, Sft. Pavel-tér 9. Gloria-utca folytatása. (8688)

ÖNÁLLÓ, kifogástalan mindenest szakácsnő állást keres. Timisoara, Pop de Basesti-utca 10, 14. ajtó. (8689)

ORVOSI boncoló felszerelés tokban, Hoch-frekvenz villanyozó készülék, 25 betéttel, 110—185 voltira, és különböző orvosi könyv és műszer eladó. Schul Leopold, Timisoara, távbeszélő 25-68. (8687)

URILEANY lakótársnőnek menne urinőhöz. Ajánlatokat „Lakótársnő” jelígre a timisoarai kiadóba kér. (8684)

FEKETE, női télikabát, selyem- és szövétruhák, női kötött mellény, gumiköpeny, nőiférfikesztyű, 37-es női cipő eladó. Timisoara II, Lunel-utca 10. Kapu alatt jobbra. (8686)

KALYHA, használt, eladó. Timisoara II, Dacilor-utca 5. Lakatosműhely. (8682)

BEJARONŐT, vagy mindenest keresek azonnalra. Timisoara III, Remus-utca 11. (8683)

Bundák, szörmék legolcsóbban
VLAD M. cégnél Arad, Miron Cristea-tér 12. látvbeszélő 16-11
 Vállalunk szörmefestést, készíttést és használt bundák, szörmék adását.

KIFUTÓFIUT, vagy leányt azonnalra felfogadnak. Cim: Rabong és Schneider cég, Timisoara, I., Lonovics-utca 4. (8820)

ELADÓ kifogástalan, fekete, férfi- és női télikabát, szörmegallérral, valamint 10 évesnek való gyermektélikabát. Timisoara, IV., Fröbl-utca 36, II. em. 25. (4413)

GYERMEKKOCSI, világhosszini, nagyon jó gumikkal ellátva olcsón eladó Hoffmann, Timisoara, II., Maresa Joffre-utca 15. (4402)